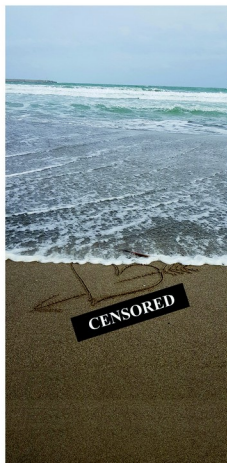

PŘEŽIL JSEM TŘIATŘICET

aneb Sicílie, Mallorca, Island a pak šupem do Hrabyně

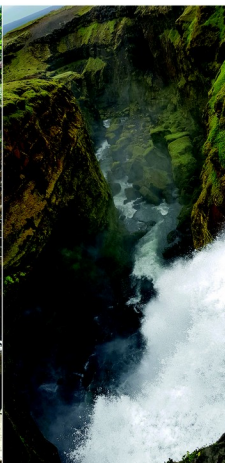
BŘEZEN

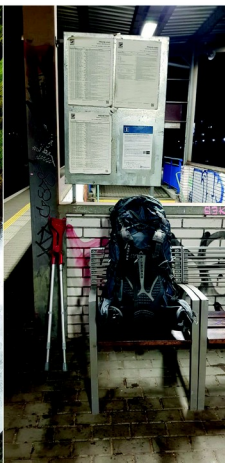
KVĚTEN

ČERVENEC

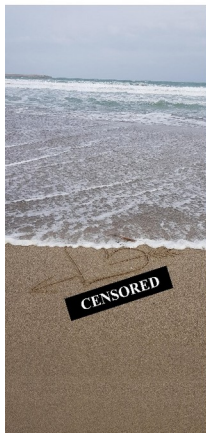
PROSINEC

Pavel Matějka

Přežil jsem třiatřicet aneb Sicílie, Mallorca, Island a pak šupem do Hrabyně

BŘEZEN

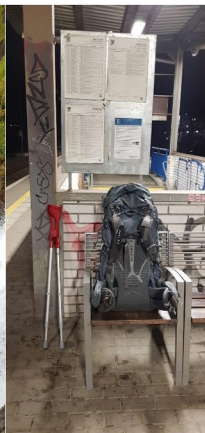
KVĚTEN

ČERVENEC

PROSINEC

Tribun EU
2023

Obsah

Autorovo zamyšlení.....	5
Začínají změny.....	6
Dva pilíře stále stojí.....	9
Ach, ta Věra.....	12
Učím se lidi zachraňovat.....	21
Nové bydlení.....	25
Hledá se kamarádka.....	35
Učím se lidi bít.....	44
Březen na Sicílii.....	47
Den první – přílet.....	49
Den druhý – Katánie.....	51
Den třetí – Syrakusy.....	55
Den čtvrtý – Etňa.....	57
Den pátý – opět Katánie.....	65
Den šestý – hurá domů.....	67
Květen na Mallorce.....	73
Den první – přílet.....	73
Den druhý – Esporles–Valdemosa.....	76
Den třetí – do Port de Soller.....	78
Den čtvrtý – k jezeru Embassament de Cúber.....	81
Den pátý – do Lluc.....	86
Den šestý – do Pollença.....	90
Den sedmý – do Port de Pollença.....	93
Den osmý – půjdeme spolu do Betléma.....	97
Den devátý – do Cala Agulla.....	100
Den desátý – návrat.....	103
Běžím půlmaraton.....	111
Červenec na Islandu.....	126
Den první – přílet.....	127
Den druhý – směr kemp Þórsmörk.....	131
Den třetí – ke kempu Botnar.....	135
Den čtvrtý – k jezeru Álftavatn.....	140

Den pátý – do kempu Landmannalaugar.....	142
Den šestý – v kempu Landmannalaugar.....	148
Den sedmý – odlet.....	156
Až na zem.....	165
Kam se poděl třetí pilíř.....	174
Mama a tata hotel.....	197
Jedno oko nemrká.....	208
Doma je doma.....	211
Prosinec v Hrabyni.....	215
Průběh rehabilitací.....	221
Vánoční čas.....	227
Obtíže stáří a jiné radosti.....	229
Viróza.....	232
Loučení.....	233
Opět doma.....	237

Autorovo zamyšlení

Říká se, že jeden konec může být začátkem něčeho nového. Běžně to tak bývá a ani u mě to nebude jinak. Když se ohlédnu za svým dosavadním životem, vidím tam dlouhé období stability, rovnováhy, ale také jakési nedostatečné radosti z poznávání neznáma. Fungoval jsem, jak se ode mě očekávalo, a svět byl takto v pořádku. Ale přišla chvíle, kdy se to všechno zlomilo. Třícítka na krku, dlouhodobé vyhlídky stále stejné – koho by to bavilo. Život má být legrace, a proto je potřeba udělat něco, co s ním pořádně zamává. Koupit si lístek na tobogan v aquaparku umí snad každý. Ale udělat si adrenalinovou atrakci ze svého vlastního života, to často vyžaduje nízký pud sebezáchovy a omezení logického uvažování. A přesně tento přístup jsem zvolil. Při zpětném zhodnocení si nejsem jistý, zda to bylo nejlepší rozhodnutí v mém životě. Spíš ne, na druhou stranu mám ale pár věcí, na které můžu vzpomínat a které můžu sdílet.

Kdo očekává zážitky ve stylu Pařba ve Vegas, drogy, alkohol a jiné, toho raději zklamuhed teď, protože o drogách se zmíním pouze okrajově a spíše jako o medikamentech. Tato knížka je jakýmsi výčtem životních epizod, které jsem prožil ve svém třicátém druhém a třicátém třetím roku. Aby bylo mezi námi hned od začátku jasno, podotýkám, že jsem ajťák, a ne žádný Robinson Crusoe ani horský záchranář schopný zdolávat kdejaké nástrahy a nesnáze. Živí mě to, že jedni dělají chyby (vývojáři) a druzí je nacházejí (zákazníci). Jedna strana má následně potřebu stěžovat si a druhá v takovém případě dělá, že neexistuje. A zde vstupuji na scénu já, specialista zákaznické podpory, který oba tábory usmíruje a transformuje jejich požadavky a připomínky tak, aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Pod pojmem ajťák si často lidé představují introvertního podivína, korpulentního, s osmi dioptriemi, sportem netknutého, movitého, trávícího dvanáct hodin denně u počítače a vysmátého ze zvláštních vtípů, kterým rozumějí jenom jeho kolegové. Proto často při seznamování s novými lidmi svoji profesi tajím. Rád předejdu zaškatulkování dle obecně platných předpokladů. Jakmile už není zbytků a pravda musí ven, slýchávám reakce typu: „To je zvláštní, to bych nečekal. Myslel jsem, že ajťáci jsou jiní.“ Na protiotázku „jací?“ je pak nejčastější

reakce „divní“. Takže, přátelé, sice jsem ajťák, ale z uvedených vlastností nevládnou ani jednou. Ostatně i většina dalších ajťáků je naprosto normální.

Hned zpočátku bych chtěl také požádat veškeré školní inspektory, rady a ministry, ať se nesnaží zařadit tuto knihu do povinné četby – tím by ji automaticky znechutili veškeré mládeži a kniha by zůstala zamčená ve školních knihovnách.

Pevně věřím, že osoba stejně škodolibá jako já, které neúspěch druhého vymaluje úsměv na tváři, se při čtení potěší. A ten, kdo si myslí, že škodolibý není, to o sobě brzy zjistí také. Ostatně o rozveselení ostatních mi jde především. Kromě toho bych si přál, aby tu po mně něco na světě zbylo, a jelikož dětí nemám, zkouším to touto cestou. I kdyby se mojí knihou za sto let jen podkládaly stoly a židle nebo by se používala na topení po velké globální krizi, můžu si říct, lidstvu jsem prospěl.

Začínají změny

Bylo mi třicet dva a měl jsem hezký desetiletý vztah. Poslední rok jsme začali žít s přítelkyní v jednom bytě a fungovalo to. Byla krásná, rozumná, tolerantní a milující. Na práci jsem si nemohl stěžovat a z předchozích let jsem měl nashromážděno nemálo úspor. Byl jsem takový ten typ, co by si nechal pro korunu koleno vrtat. To je samozřejmě myšleno obrazně, když mi ho vrtali naposledy, korunu jsem nedostal, a tak toto rčení užívám již jen jako hezký slovní obrat, nikoliv, že bych mu přikládal váhu.

Začala mánie kolem kryptoměn, tedy virtuální měny, a potažmo i světa informatiky a jako ajťák jsem nemohl zůstat pozadu. Kolegovi se na jedné pákové burze dařilo, a tak jsem z nedostatku adrenalinu zkusil obchodovat také. Během týdne jsem přišel o desítky tisíc korun a z celého podniku jsem byl tak trochu nesvůj. Až poté se mi svěřil, že ta páková burza v prvních dnech kopírovala reálnou burzu s několikavteřinovým zpožděním, a to je to, na čem se mu dařilo vydělávat. Když jsem tam přišel já, už byla chyba na burze opravena a o všechno jsme přišli oba. Jenže když už do něčeho jdu, jdu do toho se vším všudy, takže jsem

si našel jinou burzu, tentokrát bez pákového efektu a veškeré své úspory investoval. Pro jistotu jsem si i něco málo vypůjčil. Zaprvé, s větším balíkem peněz se dá víc vydělat, a zadruhé, na takové investici přece nejde tratit, říkal jsem si. Jen někde v podvědomí mi vrtala myšlenka, jak to vlastně bylo s těmi holandskými tulipány v sedmáctém století. Ve chvíli, kdy ceny neustále stoupají, umí vydělávat spekulacemi snad každý. Na tom většinou nelze tratit, přinejhorším nevyděláte tolik, kolik byste teoreticky mohli. To slovo teoreticky je hodně důležité. Abych své úsilí maximalizoval, trávil jsem nespočet hodin psaním počítačových programků, které mi na burze hlídaly výkyvy cen, upozorňovaly mě na propady a vzestupy a samy v takové situaci nakupovaly a prodávaly. Ne že bych vymyslel nějakou umělou inteligenci, ta logika nakupování a prodávání byla pouze v tom, co jsem předdefinoval – při určité ceně nakup, a až bude zisk nebo propad tolik a tolik procent, zase prodej. Život se zdál být krásný a časem jsem cestou do práce chodil s nadneseným pocitem, že už tam chodím jen pro radost. Kdybych chtěl, mohl jsem z ní kdykoliv odejít. Koupil bych si byt bez hypotéky a stále by mi zbylo našetřeno na několik let dopředu. Když jsem viděl projíždět nablýskaný sportšák, s úsměvem jsem si říkal: „Taky bych si ho mohl pořídit, kdybych chtěl.“ Nic nenaznačovalo, že se brzy něco změní a můj svět už nebude tak růžový. V práci mánii krypto měn propadlo poměrně dost kolegů, a tak jsme si užívali několik měsíců vlahého opojení z pocitu volnosti a soběstačnosti.

Když jste s někým deset let, říkáte si, že to už do konce života nějak spolu zvládnete. Jenže ejhle, když spolu skutečně začnete žít v jedné domácnosti, počnou se objevovat nesrovnalosti. To, že máte naprosto rozličné koníčky a zájmy, vám začne vadit a vy zjistíte, že tento způsob trávení zbytku života by byl poněkud neklidný. Když přijde první velká krize a vy, ve svém nejvyšším stupni nepřítčnosti, mrsknete nově zakoupeným kornoutem zmrzliny na zem, víte, že takto to dál nejde. Někdo to dokáže dotáhnout i dál, například k domácímu násilí, ale já nechtěl déle čekat, až budu bit. A jak jsem říkal, každá koruna mi byla milá. Plýtvání zmrzlinou v afektu tedy byla poslední kapka. Proto přišel první úžasný nápad, který mě vyvedl ze zajetých kolejí jistoty na rozeštavenou trať, která možná nikdy nikam nepovede. S přítelkyní jsme se

rozešli. Pro pořádek uvádím, že se za mnou přistěhovala z jiného města a po rozchodu tu zůstala, jen už bydlí někde jinde, s někým jiným a je mnohem šťastnější. Odhodlání odstěhovat se z rodného kraje se jí tedy zcela jistě vyplatilo.

Další událost, která přišla, byl víceméně krach na burze. Tohle člověk neovlivní, ale může včas vystoupit. S odstupem času si říkám, že nebylo úplně ideální nekonečně věřit, že zase bude lépe, a nevystupovat. Jakožto skalní fanoušek adrenalinu jsem si však dlouho opakoval, že nikdy nebylo tak hrozně, aby nemohlo být ještě hůř. A věřte, bylo, je a asi i bude. Měl jsem sice záblesky osvětlení, kdy jsem si řekl „už dost“, a všechny nakoupené kryptoměny jsem prodal, ale záhy na to se trh zbláznil, ceny raketově vystřelily nahoru a já opět v zápalu ziskuchtivosti nakoupil. Co následovalo poté je doufám zřejmé, ceny raketově spadly dolů a já opět jen čekal a věřil, že se to srovná. Osobně si myslím, že nejsem jediný, komu se toto dělo. Někdo totiž ty úspěšné obchodníky a spekulanty živit musí a já sám bych to určitě ze svého platu nezvládl. A přitom stačilo tak málo, držet se poučky, kterou vám s radostí poradí kdekdo: „Nakupuj dole, prodávej nahoře.“ Jenže jak poznat, že už to nastalo? V době, kdy píšu tuhle knížku, jsem opět ve výše zmíněné situaci. Kamarádi mi už kdysi říkali, že bych jim měl své spekulativní strategie dávat vědět, jednali by přesně opačně. Mimochodem nejraději mám diskuse s kolegou, který pravidelně prohlašuje s naprostou jistotou a přesvědčivostí: „Bylo jasné, že cena půjde dolů.“ Následně se rozhorlí, začne z rukávu sypat různé analýzy, předvádět grafy, srovnání, zkušenosti mnohaletých akcionářů, matematické vzorce a já se pak vedle něj cítím menší a menší a ještě více neúspěšný. Tedy alespoň do chvíle, než si uvědomím, že celý ten patnáctiminutový monolog by bylo možné shrnout a zkrátit na: „Bylo jasné, že cena půjde dolů. Jen není úplně zřejmé kdy a o kolik.“ No nic, všechny našetřené peníze jsou fuč a já doufám, že stihnu zapsat alespoň pár dalších myšlenek, než mi odpojí elektřinu.

Dva pilíře stále stojí

K životu potřebuji několik věcí. Ty nejpodstatnější nazývám základními pilíři. Je to žebříček hodnot, bez kterých bych nežil, ale přežíval. Ty nejzákladnější mám tři, a dokud alespoň jeden ze tří pilířů pevně stojí, má smysl jít dál, svět je pořád hezký a mám dostatek sil dva spadlé pilíře znovu postavit. Asi by se od začátku dalo existovat i s jedním pilířem, ale kdyby se zřítíl, bylo by mi značně ouzko. Proto jsem si zvolil hned tři, taková krize, že by došlo ke zničení všech, určitě nastat nemůže – tedy, alespoň jsem v to doufal. Možná jsem si jich měl vybudovat alespoň pět nebo rovnou deset. V tomto případě čím více, tím lépe. Schválně, zkuste se zamyslet, kolik nejzásadnějších věcí k životu potřebujete vy? Ještě dodám, že mé pilíře jsou všechny přibližně stejně velké, mají obdobnou nosnost a stejnou váhu. Nesnažím se mezi nimi některé vyzdvihovat, беру to tak, že jsou všechny úměrně potřebné.

První pilíř se pro mě skrývá ve finančním zabezpečení a soběstačnosti. Stále mám co jíst, kde bydlet, takže se může zdát, že je pilíř v pořádku. Mnohým, co jsou na tom hůř, by to rozhodně stačilo. Ale já tento pilíř, po krachu na burze, беру jako zničený. Každým dnem mě nahlodává vědomí, že nemám finanční rezervu, kterou jsem si tak dlouho budoval. To, že jsem investoval špatně, ve mně evokuje pocity, že jsem neúspěšný v něčem, kde jsem si věřil. Při plánování budoucnosti pak nutně vyvstane otázka „Máš z čeho uživit rodinu?“ a odpověď je nasnadě. Když budu pilně pracovat, střídat, tak ano, ale zásobu nemám. Tento pilíř tedy padl, zbývají mi už jen dva.

Druhým pilířem je zdraví. Říká se, že když nejde o život, nejde o nic. Něco na tom bude. Pevné zdraví jaksi samo o sobě nahrává tomu, aby byl člověk živ co nejdéle – tedy za předpokladu, že se nesetkáte s někým, kdo vám udělá čáru přes rozpočet a zkrátí vám ho, nebo že si ho vlastním nelogickým rozhodnutím zkrátíte sami. To vám pak ani pevné zdraví moc nepomůže. Obecně čím lepšímu zdraví se těšíte, tím máte víc elánu, radosti, méně starostí a dost často ho začnete brát jako samozřejmost. S dobrými genetickými předpoklady se o něj nemusíte ani specificky přičinit. Stačí občas vyjít někam na čerstvý vzduch, jíst alespoň třikrát denně a v jídelníčku volit něco jiného než jen brambůrky a hranolky. Přehnané hlídání vlastní stravy jsem dřív považoval za ne-

smysl, byl jsem klasická popelnice, co spase kdykoliv cokoliv. Dneska už na to mám trochu jiný náhled a své zdraví se snažím podporovat tím, že jakž takž držím vyváženou pestrost ve stravování. Jedním z příčin změny bude i to, že mi nedávno někdo řekl, že jsem „podměrečný“ (díky, Peťo) – a tak se snažím trošičku přibrat a zmužnět. Ještěže nejsem žena, nevím, jaký termín bych tu použil.

Za svou genetickou výbavu samozřejmě vděčím rodičům, prarodičům, praprarodičům a celé škále dalších jedinců, kteří byli ve vývojové fázi přede mnou. Jsem jim za to neskonale vděčný, stejně jako za to, že mi předali růstový gen s ideálními parametry na zavazování tkaniček u bot, profesi tankisty nebo žokeje. K oslňování dam moje výška sice není úplně ideální, v davu průměrně vysokých mužů totiž nejsem vidět, ale zato mám nízko těžiště, jsem stabilnější a při prohlídkách historických hradů se nemusím sklánět v každých dveřích. Záda a páteř budou tak v mém duchodovém věku nejméně opotřebovaný orgán a snad se ani nezačnu hrbít a zmenšovat jako většina ostatní populace. To už bych byl totiž opravdu hobit k popukání. Zásadní ránu tomuto pilíři nezasadilo ani vyjádření mého praktického lékaře, který po zhodnocení krevního obrazu a po odpovědích „ne“ na dotazy „Pijete? Pil jste? Bere te nebo bral jste drogy?“ s nechápavým pohledem pronesl: „Hm, tak mladý, a už taková troska.“ Ne že by se mě takové konstatování nedotklo, ale vyřešil jsem ho naprosto šalamounsky, k praktickému lékaři jsem přestal chodit a cítím se dobře. Mám dvě ruce, dvě nohy, na jedno oko vidím vlivem genetických dispozic v šeru hůře – předkové asi častěji mrkali na jedno oko, nebo to do klíčových dírek fouká – ale co na tom, v noci stejně převážně spím, a když už se někam v noci vydám, mám docela dobrou představivost a okolí si mohu poměrně hezky domyslet.

Za třetí pilíř, který by snad mohl být i ten nejdůležitější, považuji partnerský vztah. Jasně, dost lidí by tu zřejmě čekalo, že zmíním rodinu. Rodinu, tu mám. Mám úžasné rodiče, úžasné sourozence a vím, že se na ně můžu kdykoliv spolehnout. Snad je beru i trochu jako samozřejmost, což bych rozhodně neměl. Také bych je nikdy nevyměnil za jiné. Zřejmě jim vstřícnost neoplácím stejnou mírou a pevně věřím, že mi to nemají za zlé. Ale to, co mi dává láskyplný vztah, mi prostě má rodina, do které

jsem se narodil, aniž bych se o to nějak přičinil, nabídnout nemůže. I přesto jsem všem příbuzným za všechno neskutečně zavázán. Vychovali mě v to, co jsem, a nemusím se za sebe celých dvacet čtyři hodin denně stydět. Mnohý by mi dětství záviděl a naše rodinné soužití označil snad až za harmonické.

Jenže co je rodičovská láska ve srovnání s tím opojným pocitem, když se vrátíte domů a těšíte se, že tam na vás bude čekat ten druhý. Ten, koho bezmezně milujete, představujete si společnou budoucnost a víte, že měnit už nechcete. Cítíte, že jste pro něj vším. Radujete se z jeho úspěchů, truchlíte nad zármutky a podporujete ho, když má starosti. Aby to z předchozího vyjádření nevyznělo neurčitě a nejasně, podotknu, že v mém podání je takovým ideálním partnerem v první řadě osoba opačného pohlaví. Těm, co to mají jinak, to nevyvracím, ale ani nezavídím. Jistotu ve vztahu jsem měl opravdu dlouhou řádku let, než, jak jsem zmínil, přišla změna.

Ta změna byla nová slečna, která mi byla opravdu vším, co jsem si kdy mohl vysnit. Krásná velká kukadla a pohled, který do člověka propaluje díru. Úsměv, kterým by obrátila k pravdomluvnosti i toho největšího politika – což by jí asi zřejmě časem vyčetl, musel by změnit povolání. Nejzarytějšího zloducha a masového vraha by dovedl do dobročinné organizace, kde by až do konce svých dnů pomáhal druhým vypisovat formuláře na sociální dávky, stál za ně radostně fronty na úřadech a nevnese by ani jednu žádost o honorář. Ambiciózní, dobrodružná a skvělá kuchařka. Asi není úplně prozřetelné takové věci psát někam, kde si je kdokoliv a kdykoliv může přečíst. Tedy za předpokladu, že někdy knížku dopíšu, správná rada vydavatelství ji bude ochotna vydat a pak se najde dokonce někdo, kdo si tohle dílko přečte, nebo dokonce koupí. Proto alespoň přidávám důležitou poznámku. V době, kdy čteš tyto řádky, jsi mi jedinou partnerkou ty – tedy za předpokladu, že jsi opravdu má partnerka a nejen cizí člověk, co si chtěl také trošku počíst. Jsi pro mě vším, nestýskám si po minulosti, ba ani netruchlím pro nenaplněné lásky předchozí. Není důležité, jak se jmenuješ nebo co děláš. Důležité je, že se se mnou, po přečtení tohoto dílka, nerozejdeš. Toto si zanes do mysli jako mantru a přeříkávej si to po přečtení každé kapitoly. A navíc, s popisem se snažím být co nejméně specifický, necht' sedí

skoro na kohokoliv – jsi si vůbec jistá, že ty slova chvály nepatří právě tobě? Co na tom, že jsme se možná poznali až několik let poté, co jsem tohle dopsal? Čas přece pro lásku není důležitý.

Zkrátka a dobře, svět nekončí, mám stále své dva stavební pilíře ve formě pevného zdraví a dobrého partnerského vztahu. Finanční pilíř padl, ale snad se mi ho zase někdy podaří obnovit. Pokud padne další, nadále budu mít ještě jeden a nebudu mít důvod truchlit. Tento poslední pevný základ mi dá dostatek sil na to, abych zapracoval na znovupostavení dvou padlých, vše půjde napravit a vše se srovná. No a tři najednou nepadnou, takový smolař není nikdo, ani já – jsem si říkal.

Ach, ta Věra

Každý zná, jaké to je být zamilovaný, mnohý to má podobně. Ač nehodlám uvádět veškeré podrobnosti svého nového vztahu, pár zážitků bych přece jen zveřejnil. Slečna promine. Nazývat ji budu třeba Věra. Ostatně veškerá jména, která uvedu, nebudou skutečná. Ne snad proto, abych někomu neublížil. Spíše je to z toho důvodu, aby si zmíněné osoby nenárokovaly podíl z honoráře. A kdo bude chtít, v popisu se najde i zadarmo.

Poznali jsme se přes inzerát. Odeslala mi rozmazanou fotku, na které stála v obývacím pokoji v zimní bundě. Zrovna se chystala ven a fotku vytvořila narychlo a hned ji poslala, aniž by se pokoušela o tisíce úprav v grafických aplikacích. Zářící úsměv, jak z reklamy na zubní pastu, však byl očividný. Tím kontrastem odflinknuté fotografie a krásného úsměvu si mě získala. Já měl na seznamce fotku z hor, kde jsem vypadal mužnější a dobrodružnější. Ta byla doplněná textem se zájmem o dlouhé večerní povídání u krbu a spánek pod noční oblohou. To zaujalo ji.

Už z první společné schůzky bylo zřejmé, že s ní nebude nuda. „Co kdybychom spolu vyrazili na ‚Uklid‘me Česko‘? Já se toho ještě nikdy neúčastnila, tak to můžeme absolvovat spolu,“ navrhla. Přírodu jsem měl rád a kombinace přírody, hrabání se v odpadcích aniž by mě za to někdo káral a zájem o seznámení se slečnou jasně předznamenal odpověď: „Jsem pro!“ Sešli jsme se v jednom malém městečku kousek od Brna. „Ahoj, já jsem Věra. Ty budeš Pavel, vid’?“ Prohodili jsme pár

klasických seznamovacích vět, načež rozhodla: „Tak už bychom mohli vyrazit s dětmi na výlet.“ Nejistě jsem prohodil: „Ty máš děti? Neříkala jsi, že máš děti.“ Do otcovské role jsem se jaksi nehmul. Představa, že se zpoza rohu vyhrne dvanáctiletý uhrovitý halama, mě netěšila. Upřela na mě svůj pohled, očima mě shlédla od hlavy k patě a řekla s lišáckým úsměvem: „Nemám.“ Až v té chvíli mi došlo, že tím naráží na můj nižší vzrůst. Ale za zlé jsem jí to neměl, její následný omluvný výraz ve tváři byl odzbrojující. Celou akci jsme před ostatními předstírali, že se známe od nepaměti, a oni nám to baštili. Bylo to naše malé první společné tajemství.

Abych ji zaujal, běhal jsem pro sebemenší odpadek, který jsme kde zahlédli. Chtěl jsem ukázat, že se dokážu nadchnout pro společnou věc a práce mi není cizí. Ona nezůstávala pozadu. Esem v rukávu, lépe řečeno na rameni, se mi stala asi patnáctikilová ocelová značka ze zaniklého dolu, která byla pohozena v lese. Tu jsem si poctivě odnesl až na shromaždiště odpadu, ač mi bylo doporučeno, abych se s tím netahal. V jednu chvíli jsem se zastavil a požádal: „Věro, potřebuji pomoc.“ Po elegantní otočce se vítězně zeptala: „Už je to na tebe těžké?“ S výrazem autisty jsem odvětil: „Ne, ale vadí mi ten bukový lístek, který se pořád třepotá na přední straně značky. Mohla bys mi ho, prosím, sundat? Kazí mi balanc.“

V jednom místě jsme si cestu krátili sestupem po strmém svahu podle skal. Vůkol hluboký les, v okolí nebylo živáčka, tedy kromě nás dvou a ještě jedné účastnice akce. A najednou se zpoza skály vynořil postarší muž, který pomalu kráčel nahoru. V ruce se mu houpalo široké konopné lano. „Kam s tím lanem míříte?“ snažila se navázat konverzaci Věrka. „To tak, já vám to řeknu a budete tam chtít taky,“ odbyl ji pán. Ještě několik dní poté jsme si lámali hlavu tím, co tam pán dělal, a hledali ve zprávách, zda se v onom lese nenašel oběšenec. Nahoře totiž kdysi býval šibeniční vrch. Naštěstí se ale žádná taková zpráva neobjevila, zřejmě pána ještě nenašli.

Náš druhý výlet směřoval do místa zvané Babí lom. Je to taková hezká skalnatá oblast poblíž Brna. Šli jsme pěšky a v noci. Zrovna probíhala noc kostelů, takže jsme se zastavili na Vranově. Přišli jsme docela poz-

dě, správce zrovna zavíral železnou bránu u hrobky Lichtenštejnů, která se rozprostírá pod kostelem. „Dobrý večer, asi už jdeme pozdě, že?“ vyřkla Věra očividně. „Dobrý. No, to jdete,“ hlásí správce. „To je ale škoda. A my se sem trmáceli takovou dálku. Nevíte, kdy bude hrobka opět otevřena?“ Správce přestal zamykat jednotlivé zámky a dal se s Věrou do řeči: „Většinou se otevírá jen jednou za rok, odkud jdete?“ Stačilo pár dalších vět a správce byl přemluven, aby nás ještě na chvíli nechal do hrobky nakouknout. Slíbili jsme, že uvnitř nikoho neprobudíme. Věra měla na přemlouvání talent. Ještě jsme se stavili v kostele, který byl osvětlen svíčkami. Zaposlouchali se do hry na varhany a sledovali stíny, které se různorodě míhaly na chrámové výzdobě. Seděli jsme tam jen my. Zanedlouho přišel řeholník z přilehlého kláštera a začalo to vypadat, že zakončí akci společnou modlitbou. To moji spolucestovatelku vyděsilo, takže jsme z kostela prchli, než k tomu mohlo dojít, a pokračovali jsme v cestě.

V lese jsme nasbírali suché větve a s nimi vystoupali na skalnatý hřeben. Na místě, které již zažilo mnoho táboráků, jsme rozzáli oheň a opékali špekáčky. Byl odtud krásný výhled do krajiny, kterou osvětloval měsíc. Oheň vesele praskal. „Jaúúúúú. Au, au, au, aaaaaaaú!“ vyjekla Věrka do ticha. Obezřetně jsem se rozhlédl kolem a hledal útočníka. Věrka se zatím plácala po hrudníku. „Vletěl mi tam rozzhavený uhlík. Au, to pálí!“ Příčina problému byla objasněna, řešení samotné však nebylo nasnadě. Měl jsem pocit, že musím zasáhnout. Ale jak. Nejeфекtivnější by bylo sáhnout pod tričko a uhlík vytřepat. Jenže my se znali jen krátce, a jestli tohle měl být pokus o bližší seznámení, tak nevyšel. Mé slušné vychování zvítězilo a ke zmíněnému činu jsem se neodhodlal. Jsou sice situace, kdy musí slušné vychování stranou, ale když jsem aktuální stav zhodnotil okem znalého táborníka, naznal jsem, že uhoření nehrozí. „Buď si to vytřep, nebo se polij vodou,“ poradil jsem klidným hlasem. V kritických situacích, jak je známo, je totiž nutné zachovat klid a toho jsem se držel. Zraněnému dá klidný přístup jasně najevo, že je ten druhý schopen kdykoliv a jakkoliv zasáhnout. Očividně to zafungovalo, protože uhlík pohasl a Věrka si pak už jen chladila popálená místa vodou.

Epesním závěrem večera měl být spánek na nedaleké rozhledně a sledování východu slunce. Jak romantické. Ulehli jsme do spacáků a natočili se tak, abychom pouhou změnou do polohy vsedě mohli celou událost pozorovat. Byla docela zima. Zatímco já se kochal noční přírodou a čekal na východ slunce, Věrka spala. „Věrko, vstávej. Věrko, probud' se. Už vychází slunko, je to nádhera,“ probouzel jsem ji něžným hlasem. „Uuuuum... Anooooo?“ začala rozespale reagovat. „Je půl páté. Vychází tam před námi nad korunami stromů, vidíš?“ šeptal jsem, aby probuzení nebylo moc drastické. „Aháááá... uuuumm...“, ozývalo se z převalujícího se spacáku. „Ale takhle to asi neuvidíš, víš?“ komentoval jsem její polohu. „No joooo,“ pronesla a posadila se [zívnutí], „je to opravdu krásný.“ Hned na to si zase lehla, překulila se na bok a zahuhla-la zpod spacáku: „Ale já mám na noc sundaný čočky a stejně nic nevidím.“

V létě rodiče naznali, že by bylo potřeba natřít střechu. Mají rodinný domek s takovou tou plochou střechou, která frčela v době komunismu. Je potřená stříbrnou barvou, která dobře odolává přírodním vlivům. Například odráží sluneční záření, díky tomu v domě nebylo při parných dnech na umření. Na mě jakožto asi posledního volným časem oplývajícího potomka samozřejmě nezapomněli a pozvali mě nejen na oběd, ale i na brigádu. Dobře ví, že domácí stravou mě nalákají vždy, a hlavně nezapomínají na slova klasika: „Zahálka může mladého člověka úplně zničit.“ Já jsem duše mírná a nápomocná, takže mi to také přišlo jako dobrý nápad a pozvání jsem přijal – hlavně skrz ten oběd.

S nápadem, že si víkend užiji v rodinném kruhu, jsem se svěřil Věře. Nebydlí úplně blízko a vídali jsme se většinou o víkendech. Asi by měla vědět, že jí jeden víkend věnovat nemohu. Jenže Věra má takovou vlastnost, že se pro vše velmi rychle nadchne, a ještě s takovou dětskou radostí. Neznali jsme se nijak dlouho, přesto navrhla, že u takové akce nesmí chybět. Mě to potěšilo, ale znejistěl jsem. Zvat do domu rodičů někoho, u koho si ještě nejsem úplně jistý, zda by to mohlo klapnout, to není jen tak. A vůbec, jak ji mám představit? Nikdy jsem si domů kamarády nevodil a najednou bych tam měl přivést nějakou brigádnici? Vlastně poslední, koho jsem jim představil, byla má bývalá partnerka.

Jak na to tedy budou rodiče reagovat? A hlavně, co si budou myslet, když nám to spolu nevyjde? Proč je zaplétat do něčeho, co není úplně tak jejich starost? Sváděl jsem vnitřní boj. Samozřejmě jsem jí nechtěl nic odepřít, doma bych se ní také rád pochlubil. Jenže jsem věděl i to, že ona sama se mnou nemá úplně jasno a někdy ji dohání minulost a vzpomínky na bývalého partnera. No nic, mělo by se to risknout.

Na Věřin zájem o brigádu jsem reagoval slovy: „Ty, Věro. Já nechci úplně tak tvrdit, že s tím mám nějaký problém. Rodiče tě určitě rádi poznají a nepochybuji, že se jim budeš líbit. Ale oni nejsou až tak zvyklí, že bych jim domů vodil cizí lidi.“ V jejím pohledu jsem spatřil ochabnutí původně ryze radostného výrazu: „Já jsem cizí?“ Pak se ale zase rozzářila a pokračovala: „Já přece nejsem cizí. Dyt' ty mě znáš.“ Naštěstí si věci nebrala moc osobně a vždy hledala cestu vpřed. „Tak jasně, pro mě cizí nejsi. Ale rodiče tě neznají a já vůbec nevím, jak bych jim vysvětlil, kdo jsi a hlavně proč u nich doma obědváš.“ Reakce byla opět blesková: „Můžeš jim říct, že jsem tvá kamarádka.“ Stále měla nasazený ten výraz radostného očekávání a já už nechtěl odporovat. Přemýšlel jsem, jak to doma nějak neutrálně obhájit: „Hmm, to bych říct mohl, ale já si domů kamarády nevodím.“ Nepatrně se zamyslela a hned měla jasno: „Tak jim řekneš, že jsem kamarádka s výhodami a teď ti jdu pomoci pro změnu já. Vaši určitě vědí, co to je kamarádství s výhodami, ne?“ No... o tom jsem nepochyboval. Věřím, že jim moderní pojmy nejsou cizí, a kdyby náhodou ano, jsou dostatečně obezřetní na to, aby se mě na vysvětlení neznámého pojmu neptali hned. I pokrokoví natolik, že by si to případně mohli najít na internetu, až budu pryč. Ale tohle jsem jim opravdu říkat nechtěl. A navíc, cože?! Tohle že jsme? Sakra. Já jsem doufal v něco trochu víc, mé uvažování začalo nabírat jiný směr. „Ty, Věrko, brzo možná budu litovat, že se ptám, ale my jsme kamarádi s výhodami?“ zeptal jsem se s výrazem úzkostného tvora a můj pohled visel na jejích rtech. „Ale ne, to víš, že nejsme. Ale mohl bys jim to tak vysvětlit,“ opáčí. Uf, taková odpověď pro mě byla naprosto dostačující, víc jsem po tom pátrat nechtěl a ani mě nenapadlo takové jasné tvrzení sebemenším způsobem rozporovat. „Tak takhle jim to určitě vysvětlovat nebudu, prostě řeknu, že jsi kamarádka, a bude. Oni si to nějak přeberou,“ rozhodl jsem. Racionálně zvítězilo. Vím, co řeknu, a příště si ob-

dobné diskuse rozmyslím, za takovou, byť jen chvilkovou nejistotu to nestálo.

Rodiče dalšího brigádníka brali úplně normálně. Neříkali nic nepatřičného, chovali se běžně a určitě v ní viděli novou snachu, ač to na sobě nedali znát. Já byl za to rád, jejich smýšlení jsem sdílel. Oběd byl vynikající, maso na houbách a na celeru s kečupem – takový specifický domácí kečup s příchutí jablek a cibule. Nechci, aby si pod tím někdo představil, že má máma neumí vařit, a když tomu něco chybí, přidá tam kečup. Máma vaří výborně, ostatně jako asi všechny mámy. Vynikající byl hlavně pro mě a pro rodiče. Když se Věra nenápadně zeptala, co je to malé hnědé na talíři, vzpomněl jsem si, že houby nejlí. Za chvíli jsem si vzpomněl, že ani celer jí nechutná. Jéje, malé faux pas bylo na světě. Ale byla odhodlaná a kromě hub snědla vše. Ani mi to později nijak často nevyčítala.

Před tím, než se mohla střecha natřít, bylo nutné ji očistit. Na pár místech už byly v původním nátěru praskliny a ty začínaly zarůstat mech. Jakožto moderní rodina jsme již k tomuto odstraňování nepoužívali pouze košťata, ale velmi dobře nám posloužila wapka neboli vysokotlaký čistič. Je to taková hadice s kompresorem, ze které stříká voda do jednoho úzkého bodu pod velmi vysokým tlakem. Ten tlak byl tak silný, že mech odlétával na všechny strany, místy to trhlo i původní nátěr. Bylo horko, na střeše to až připalovalo, byli jsme v plavkách a žabkách a hodlali jsme situaci využít i k opalování. Když už bylo horka moc, hadicí jsme stříkali do vzduchu a drobné kapičky padající vody pak velmi příjemně chladily.

Když bylo hotovo a střecha byla očištěná, připravoval jsem lana a chystal se vytáhnout na střechu barvu. Věra si zatím hrála s wapkou. Po chvíli přestala a zavládlo ticho. Otočil jsem se, měla výraz dítěte, které něco provedlo. Obezřetně jsem se začal rozhlížet po okolí. Co by se tak asi mohlo stát? Dala snad hadici do komína? Nic dalšího mě nenapadlo, nic podezřelého jsem neviděl, ale něco se dít muselo, tenhle pohled nemívala často. Pak jsem si uvědomil, že jí z palce na noze pomalu vytéká krev. S úlekem jsem pronesl: „Proboha, co se ti stalo?“ Hledal jsem nějaký drát nebo něco, o co se mohla škrábnout. Nebo že by jí snad napadl rozzuřený holub? V ruce stále držela hadici od wapky

a s dětskou neviností řekla: „No, víš, jak tady lítala ta hlína z mechu, tak jsem měla špinavé nohy. Tak jsem vzala tu hadici a chtěla jsem si je umýt. Ale nevěřil bys, jak je ten tlak silný.“ Věřil. Moudrá, rozumná, a přesto tohle. I takové drobnosti vás nakonec dokážou pobavit, někdo umí překvapovat za každých okolností. To, že má panickou hrůzu z krve, hlavně ze své, si dodatečně, ale přece uvědomuji až nyní. Taky se mohlo klidně stát, že bych ji na střeše musel křísit. Asi jako když byla poprvé darovat krev, ale omdlela, jakmile ji napíchlí – místo pomoci druhým tak museli druzí pomáhat jí.

Situaci vyřešila náplast, natírání střechy již proběhlo bez komplikací a my měli večer pocit z dobře odvedené práce. Mně se ten pocit mísil s pálením zad, zapomněl jsem se ráno namazat.

Snad se na mě nebude zlobit, když zmíním i dialog z jednoho výletu. Věrka přišla do pokoje a s pátravým pohledem započala rozhovor:

„Hele, co máš v té plastové lahvičce nad umyvadlem?“

„Ve které?“

„Taková malá oválná s něčím bílým uvnitř.“

„Aha, to je tělový krém.“

„Hm... mně se zdálo, že ta zubní pasta nějak divně chutná.“

V té plastové lahvičce kdysi bývala zubní pasta, ale než jsem ji použil k jiným účelům, sundal jsem z ní nálepku. Co ji tedy mohlo zmást, netuším. Čtenář se pak zcela jistě pozastaví nad tím, proč s sebou vozím tělový krém. No, co už, i muži mají své dny a musí o svou kůži pečovat. Co si ale asi ten den myslela zoubková víla, vážně netuším.

Jindy si zase posteskla: „No jo, jednou třeba přijde i doba, kdy půjde telefon propojit s televizí.“ Můj úsměv v ní hned vyvolal nejistotu, uvědomila si, že ta doba již přišla, a já jen doplnil, že to bylo alespoň deset let zpět. Zčervenala a poprosila, abych tohle její moudro nepovídal kolegům aťžákům v práci. Inu, pravdou je, že i kolegové se nad tím velmi pobavili. Každý mi však tajně záviděl, jakého roztomilého rozumbradu to mám.

I její někdy prapodivná logika vyvolávala rozptýlení a povznášela na duchu. Každé naše přesuny z místa A do místa B doprovázelo pravidelné nakukování na mapu v telefonu:

„Věrko, proč se pořád díváš do mapy? To se bojíš, že se ztratíme? Ty mi nedůvěřuješ?“

„Ale to víš, že se s tebou nebojím. Jen jsou na ní vidět všechna zajímavá místa v okolí a nic ti neuteče. Jestli já neměla být kartografka. Úplně nejlepší jsou ty papírové. A taky se podle nich moc ráda orientuji. Ty jsi přece chodil do skautu, tak bys mi mohl rozumět.“

„A co ta modrá tečka, která ti na ní svítí?“ pozastavil jsem se škádlivým hlasem nad GPS asistentem, který schopnost orientace v mapě značně znehodnocuje.

„To neznáš? Ta chodí všude se mnou. Bez ní bych se ztratila.“

Při jedné z cest do Beskyd jsme se zastavili v Palačově. Mají tam výbornou pekárnu s Valašskými frgály, které jsme si v každém případě chtěli dovézt domů. Na parkovišti u nás zastavilo auto. Řidič stáhl okýnko. „Nevíte náhodou, kudy se odtud dostaneme do Nového Jičína?“ Ten byl nedaleko, ale přesně jsem to nevěděl, takže jsem odpověděl: „Myslím, že jsem odbočku na něj viděl dvě křižovatky zpět. Když pojedete tady po té hlavní, neměli byste to minout. Ale víte co, jistý si úplně nejsem, takže se raději podívám do mapy na telefonu.“ Pán se zřejmě víc vyptávat nechtěl, a tak jen reagoval: „To nebude třeba, já si to zadám do navigace.“ Vzápětí se ze sedadla spolujezdce vyklonila paní a vstoupila do diskuze: „Prosím tě, vždyť ty žádnou navigaci nemáš, tak nevykládej.“ Není nad to, když vás žena vždy a při každé okolnosti podpoří.

V Tatrách jsme společně zachránili několik životů. První dva od smrti dehydratací. Cestou dolů ze Slavkovského štítu jsme v půli cesty našli páreček Čechů. Stáli na sluníčku a neměli sílu jít dál. „Neměli byste, prosím, trochu vody? Přítečkyni šíleně rozbolela hlava a už nemáme co pít,“ prosebně pronesl mladík. Nám už jí moc taky nezbylo, ale pomoci jsme museli. „To víte, že vám z naší něco odlijeme. Máte na to flašku?“ Mladík z malého baťůžku vytáhl půllitrovou plastovou lahev, kterou jsme naplnili. Když se oba napili, doplnili jsme ji ještě jednou. „A to

chcete dojít nahoru s půl litrem vody?“ ptal jsem se trochu nedůvěřivě. „Ono to nějak půjde,“ sebejistě prohodil mladík a slečna upřela oči do země. Ten den ve zprávách žádná úmrtí v horách nezmiňovali, asi to opravdu zvládli.

Dalšího jsme zachránili minimálně od ostudy, také to byl Čech. Sestupovali jsme z Jahňacího štítu, kolem nás se rozprostírala mlha. „Pavle, jdeme dobře?“ ptala se Věrka. „Snad,“ odpověděl jsem, „jak dlouho jsi neviděla žádnou značku?“ „Právě že už notnou chvíli,“ konstatovala. „Hm, v tý mlze toho moc vidět není. Jako jdeme po nějaký cestičce, ale značka nikde žádná.“ Věrka ukázala kamsi do mlhy a řekla: „Tamhle někdo stojí. Přidáme se k němu.“ Postupovali jsme k pánovi v červené větrovce. Uklidňovalo nás, že už jsme nebyli sami – když tam byl někdo další, znamenalo to, že jdeme dobře. „Ahoj, nevíte náhodou, kudy se dá sejít dolů? Mám pocit, že jsem zabloudil,“ zkazil nám radost chlápek. Opravuji své předchozí tvrzení – že jsme nebyli sami, mohlo také znamenat to, že se nás ztratilo víc. „Tak chvilku počkejte, mrknu se ještě kousek dopředu, jestli se tamtudy dá jít,“ a s těmito slovy jsem vyrazil na průzkum. Po pár minutách, kdy byly všude kolem jen srázy, jsem musel uznat, že se tou cestou zřejmě jít nedá. „Ještěže tu pro samou mlhu nejsou vidět žádní kamzíci,“ řekl jsem si s úlevou – ze zkušenosti kamarádů vím, že když vidíte v horách kamzíka, znamená to zhoršení počasí – a to by nám tehdy ještě tak scházelo. „Jdeme blbě,“ oznámil jsem a začal lovit telefon v batohu. GPSka naštěstí fungovala a potvrdila, že jsme byli opravdu mimo. Vrátili jsme se a po patnácti minutách našli značku. S turistou jsme se rozloučili a udělali si pomyslnou čárku za jednoho zachráněného.

Nicméně jak to přišlo, tak to i odešlo. Co na tom, že jsme zažili tisíce krásných chvil v něžném objetí, že mi několikrát s upřímným pohledem z očí do očí říkala: „Chci, abys věděl, že jsem tvá partnerka. Víím, jak je důležité být si jistý, a já chci, aby sis jistý byl.“ Věrka z mého života po půl roce vymizela jak pára nad hrncem. To bylo poprvé, co jsem si na internetu vyhledal, co to znamená „být ve vztahu převozník“. Fakt to setsakramentsky bolí a popravdě vůbec nepomáhá, když vám někdo vysvětlí, co se vlastně stalo. Neměla dořešený předchozí vztah a já jí nevě-

domky pouze pomáhal vyplnit prázdnotu, která po něm vznikla. Nakonec to dopadlo tak, že se původní nedořešený vztah rozhodla obnovit.

V té době jsem věřil, že kdo se vzdává snadno, ten nic nezíská. Proto jsem pokoutně podnikal různé pokusy, jak celou situaci zvrátit. Tak například – s pomocí Českých Drah jsem se přepravil i se svým batohem do Kroměříže. Odtud jsem tři dny putoval pěšky do Olomouce přes liduprázdnou krajinu. Ne že by se nedalo dojet přímo do Olomouce, jen mi to takto přišlo romantické. Cestou jsem si sprádal plány, jak nejlépe docílit svého. Poslední den jsem si dal sprchu, abych byl k světu. V mém poutnickém podání to znamenalo mytí v lese, pod slabým proudem vody Magnesia z plastové lahve, ve dvou stupních pod nulou. Na konci cesty jsem došel až k místu určení, kde jsem hodlal adresátce předat růži. Akci malinko zkazil fakt, že adresátka nebyla tou dobou k zastížení.

Na celé situaci mě uklidňuje alespoň to, že časová spojitost mezi rozhodem a prvním a zároveň posledním víkendem stráveným s její rodinou je zcela jistě čistě náhodná. Druhý pilíř se mi zhroutil. První se stále nepodařilo postavit, a tak jsem měl už jen ten třetí. Mé vnitřní pocity a stav mysli nebyly obzvlášť pozitivní, ale třetí pilíř ve formě zdraví je prostě sázka na jistotu. Chce to čas, teď už může být jen lépe, říkal jsem si. A abych nezapomněl, neprodloužili mi nájemní smlouvu a sehnat narychlo nějaké jiné bydlení přiměřeného vzhledu a za rozumnou cenu je úkol věru nadlidský. Ne že bych se snad něčím provinil, dokonce jsem nabídl i navýšení nájemného, ale je to jen o tom, že život je, prostě a jednoduše, nespravedlivý. Takže... „Ahoj tati, ahoj mami, už se těšíte, kdo s vámi zase bude bydlet?“

Učím se lidi zachraňovat

V závěru roku jsem si vzal na týden dovolenou a zaplatil si pětidenní zdravotnický kurz první pomoci u Červeného kříže. Když už nic víc, třeba se nabyté znalosti budou hodit a já neprožiji svůj život marně, někoho zachráním na ulici. Ač jsme spolu už moc nekomunikovali, účast jsem nabídl i Věrce, ale ta naznala, že by to nebyl dobrý nápad. Vracet se ke mně nechce a trápit mě také ne. „Nevadí, víc zábavy zbude pro mě,“ řekl jsem si.

Největší podíl osazenstva tvořili učitelé, pro které byl kurz předpokladem pro pozici zdravotníka na škole v přírodě. Další velká skupina byli mladší lidé, kteří chtěli v budoucnu nějakým způsobem navázat spolupráci s Červeným křížem jako dobrovolníci, a tento kurz byl jednou z podmínek. A pak tam byl pár dobrodruhů, kteří se stejně jako já jen toužili naučit něco nového, co jednou může zachránit život.

Stoly ve školící místnosti byly uspořádány do tvaru podkovy. „Pro začátek si dáme malou seznamovací hru. Já se někoho na něco zeptám. Ten odpoví a zeptá se na něco někoho jiného. Můžete se ptát kohokoliv,“ prohlásil instruktor. Tři první se ptali člověka po pravici. Pak došlo na učitelku, která dotaz přehodila na mladíka sedícího v opačném rohu místnosti. Instruktor změna potěšila: „Konečně se dostáváme ze zaběhnutých kolejí. Smím se zeptat, proč jste to přehodila zrovna na mladíka opodál?“ Paní učitelka opáčila: „Jen tak mě to napadlo, je to nejbližší muž.“ V očích ostatních se objevil náznak úsměvu a já věděl, že kamarádi nebudeme. Seděl jsem hned vedle ní vpravo.

Á propos, věděli jste třeba, že když potřebujete zdravotnickou pomoc, máte volat 155 namísto 112? Sice zavoláním sto dvanáctky nic přímo nepokazíte, ale ztratíte drahocenné vteřiny. Tuto linku totiž obsluhují hasiči a hodí se primárně pro požadavky na technickou pomoc. Až jim vysvětlíte, o co jde, teprve poté vás přepojí na zdravotníky, kterým situaci musíte vysvětlit ještě jednou. Při zavolání na 155 pár vteřin ušetříte. Když to bude nutné, zdravotníci situaci korigují s dalšími záchrannými složkami. A jestli nevíte, co to je KPR, schválně si to najděte. Někomu tím můžete ve výsledku pomoci.

Někdy byl výukový přístup záchranářů velmi prozaický, ale aspoň si to člověk dobře zapamatuje. „Představte si, že jste na táboře. Jedno z dětí bodne vosa, a to dítě má zrovna tu smůlu, že je na to alergické. Nastupuje anafylaktický šok. Co uděláte?“ Pro zajímavost, tohle je velmi silná a závažná alergická reakce, která způsobuje, mimo jiné, opuchnutí a dušení. Pokud nepodáte dostatečně rychle adrenalin pomocí injekčního pera, který by člověk náchylný k této reakci měl mít u sebe, hrozí smrt udušením. „No, použij auto injekční pero, které dítě má,“ zaznělo z osazenstva. Záchranář pokývá uznale hlavou „Správně. Někdo tu četl příručku. A co když to pero nemá?“ Chvilka ticha, pak padl další

návrh: „Vezmu injekci nějakému jinému dítěti a použiji ji.“ Zlomyslné ušklíbnutí: „No, gratuluji. Právě jste pravděpodobně zabila dvě děti. Neznáte kompletní anamnézu každého z dětí. Nevíte jejich specifické dávkování, nebo zda třeba nejsou cukrovkáři. Takže, nejen že jste jednomu dítěti nepomohla, ale pokud by bodnutí potkalo i druhé dítě, už nebudete mít nic, čím ho zachránit. Jiné návrhy?“ Zase mlčení, pak přišel další návrh od skautky: „Provedu tracheostomii.“ Záchranář se zděsil: „Jen to ne. Doufám, že to nikdo neslyšel. Nebo si to zapamatují a opravdu je to někdy napadne.“ V místnosti to šumělo: „Co? Co říkal? Já to chci taky slyšet, to mě zajímá.“ Záchranář poznal, že zapírat je zbytečné. „Tracheostomie, proříznutí díry do hrdla tak, aby mohl poškozený dýchat jinudy než oteklým krkem. V žádném případě však nedoporučuji. Dost pravděpodobně se netrefíte a přivodíte mu tak další komplikace. Pak vás ještě navíc zažalují rodiče za to, že jste dítě zabil. Tento zákrok by měl provádět pouze odborník.“ Publikum bylo zklamané. „A co tedy máme dělat, když nemáme to pero?“ Učebnicová poučka přišla ihned: „V první řadě je důležitá prevence. Když dítě beru na tábor, rodiče mi musí o všech komplikacích říct. Má-li dítě sklony k anafylaktickému šoku, musíte požadovat, aby mělo Epipen – to je to auto injekční pero. Pokud dítě silnou alergickou reakci ještě nikdy nemělo, pak bude ta první slabší a riziko úmrtí je velmi nízké. Také byste mohli vozit s sebou na tábory speciální sadu, což vřele doporučuji, ve které je i trubička, která se v obdobném případě dá zavést do krku, a nedojde tak ke kompletnímu ucpání dýchacích cest a zadušení.“ Tohle dávalo smysl, ale stejně nám to vrtalo hlavou. „Ale přece musí být něco, co bych mohl udělat i bez trubičky, ne?“ Záchranář se na moment odmlčel a s naprostou vážností pronesl: „No, ještě byste mohli ostatní děti odvést někam pryč, ať se nemusí koukat, jak se kamarád udusí.“

U hyperglykémie a hypoglykémie jsme se taktéž dozvěděli, jak může záchrana v praxi vypadat. Jedná se o nedostatek či nadbytek cukru v krvi. Může ji provázet stav podobný opilosti, malátnost, slabost, bledost, pocení. „Když nevím, jestli má ten člověk nadbytek, nebo nedostatek cukru, a nemůžu to hned změřit, vždy to řeším tak, že podávám cukr. Jasný? Hyperglykémie neboli nadbytek se stupňuje pozvolněji, a diabetik si jí tak včas stihne povšimnout a píchne si potřebnou dávku inzulinu.“

nu. Hypoglykémie nastupuje razantněji a riziko upadnutí do bezvědomí je mnohem vyšší. Podáním cukru pod jazyk nebo potíráním sliznice v ústech Coca-Colou nemůže při nadbytku víc ublížit a při nedostatku to pacienta zachrání.“ Následně si záchranář vzpomněl na jeden z posledních výjezdů. „Většina jste z Brna, že? Neviděli jste teď na internetu video, jak na výstavišti zachraňovali cukrovkáře? Ne? To vám byla situace. Jeli jsme na místo s kolegou skrz hlášení, že tam diabetik upadl do bezvědomí. Po vstupu do pavilonu jsme viděli shluk lidí, kteří povětšinou natáčeli celou situaci na telefon. Prodrali jsme se skrz a uprostřed toho všeho ležel na zemi týpek a měl stáhnuté kalhoty. U něj klečel druhý a pravidelně mačkal a pumpoval dvou litrovku Coca-Coly, kterou měl ten nebožák na zemi zaraženou v zadku. Jak nás klečící upozoroval, hned pronesl: „Já ho zachraňuju.“ Měli jsme co dělat, abychom nevyprskli smíchy. Ale jedna věc je jasná, i když byli oba pekelně zhulení, způsob záchrany byl skoro až geniální. Receptory ve vnitřní straně tváří, ale i v análním otvoru, totiž velmi dobře vstřebávají různé látky.“ A aby nám dal ještě nějakou radu do života, pronesl: „Takže když se budete chtít hodně levně opít, buď alkohol srkejte brčkem, nebo si v panákově namočte tampón a dejte si ho do zadku. Za chvíli o sobě nebudete vědět.“

Příhod jsme si poslechli přeřšel. „Dělali jsme zrovna zdravotníky na plavečáku, kde hráli vodní fotbal. Do šatny za námi doběhl borec a křičel, ať tam okamžitě valíme, že někomu vyrazili oko. Doběhli jsme tam a na hraně bazénu seděl chlápek, hlavu skloněnou dolů a zíral si do dlaně. V té držel oko, které viselo na tkáni jako na nějakém provázku. Zarazili jsme se. Zvedl hlavu k nám a naše první reakce byly: Co je to za blbost? To je nějaký vtípek? Jak jste to udělali? Hustý. Jenže týpek jen střídavě hleděl na nás a do dlaně a my pochopili, že mu nastupuje šok a tohle není fór.“ Mnozí v místnosti začali obracet oči v sloup, otřeljší se vypyтали, co se v takové situaci dělá. „Na místě toho moc nevymyslíte. Dlaň s okem jsme mu šetrně přiložili k hlavě, ovázali obvazem, aby mu to někde nevypadlo a hned fičel rychlou do nemocnice.“ Publikum znejistělo: „A jak to dopadlo?“ S úlevou jsme vyslechli závěr: „Oko mu šikovní doktoři nasadili zpět a už zase funguje tak, jak má. Ale ještě dlouho jsme se tomu na záchrance smáli a řešili, jak by bylo hustý,